

Byte kölbultar Nordisk Folkbåt

Bakgrund

Denna beskrivning tar upp byte av kölbultar på en Nordisk Folkbåt från 1977 nr 21 från Folkebådcentralen. Beskrivningen är tänkt som en hjälp som jag själv skulle ha haft mycket nytta av. Instruktionen tar bara upp byte av kölbultar men har man stora rostskador vid sammanfogningen mellan skrov och köl bör man dela kölen, rengöra och limma om den men detta kräver travers och erfarenhet för att få den rätt. I vårt fall var fogen mycket fin det ansåg vi inte vara nödvändigt.

Behöver man byta bultar?

Att tappa kölen eller få en förskjuning på den under den korta säsongen som detta landet erbjuder är i vart fall ett sämre alternativ. Med facit i hand var nog bytet av dessa bultar inte nödvändigt men man vet inte förrän man tagit ur bultarna och besiktigat dem. Faktorer som påverkar är naturligtvis tid i saltvatten, täthet i sammanfogningen mellan skrov och köl. Även öppningar i köl och täthet runt bulten i kölsvin. En annan faktor som motiverar ett tidigt byte är att det är betydligt lättare att demontera friska bultar än när de blivit utvidgade av rost.

Olika montage

Enligt uppgift har de flesta av dessa båtar bultarna monterade från undersidan med genomgående bult, 3/4" UNC varmgalvaniserade. De senare båtarna har enligt uppgift rostfria kölbultar monterat i ett gängat hål i järnkölen. Hur det är med Marieholmsbyggda eller Lysekilsbyggen har jag ingen uppgift om. Det finns också varianten med fickor i mitten av kölen som jag tror de flesta träbåtar har. Metoden att byta dem finns beskrivet på diverse forum, följ länkar på Svenska Folkbåtsförbundet.

Järnköl med öppningar på sidorna

Järnköl med öppningar undertill, anledningen till slipningen var att jag letade efter öppningar på sidorna

Verktyg, glidhammare och mutterknack

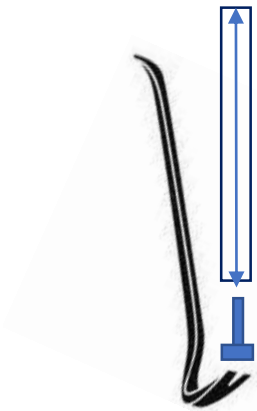
Lossa muttrarna, använd gärna rikligt med rostlösare en tid innan. Knacka ned bultarna med muttern på tills den släppt för att skydda gängorna sedan använde jag en stång till att driva ned bultarna med.

Höj upp båten så du har ett mellanrum till att arbeta med under kölen, palla upp med trä och ha båten stabil i sidled så du inte får en förskjutning. Bäst är att byta dem en i taget så inte kölen rubbas.

Kapa av muttrarna med en tigersåg eller stor kapronnell på undersidan.

Driv först upp bulten underifrån, jag använde kofot och en kort bult i hålet under så du kommer åt gängan (3/4") och

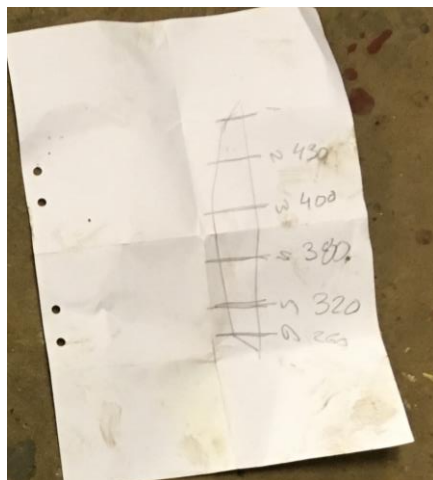
Montera en glidhammare och driv upp kölbulten

Demonterad bult, var i bra skick men först nu vet du det!

Bultarna mättes av

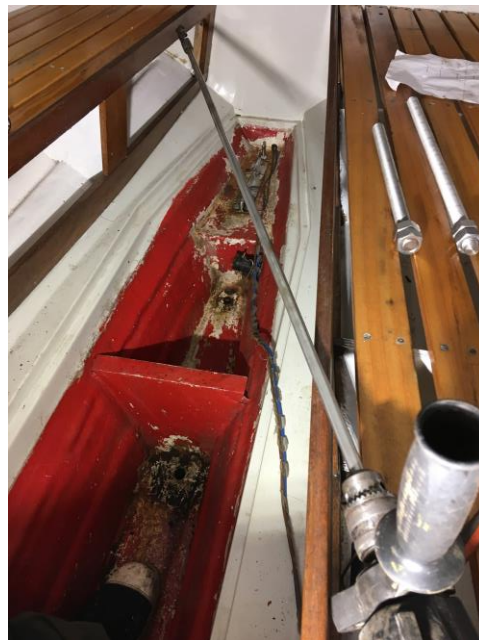
Längder

Nya bultar tillverkades av M20 gängstång i rostfritt syrafast. Original är 3/4" vilket är 19,05. Enligt klassreglerna är minimum diameter 19 mm så det går inte att använda M18. Jag valde att borra upp en mm och använda M20 då det var ett mycket billigare alternativ än rostfria 3/4"

Förlängt borr 20 mm

Bra bormaskin är bra att ha

Borra försiktigt använd gärna någon smörjning, typ 5-56.

De nya bultarna monterades med kraftiga brickor, att efterdra dem efter en tid är att föredra. Jag tätade med Sicaflex i hålet uppifrån och med cement på undersidan. Jag införskaffade även M20 lyftöglor och monterade på två platser.

Lycka till!

